

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені Г. С. СКОВОРОДИ**

***ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ЕКОНОМІКИ ХХІ СТОЛІТТЯ
ОЧИМА МОЛОДІ***

**МАТЕРІАЛИ
V Міжвузівської студентської
наукової конференції**

20 травня 2021 року

Харків 2021

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

Голова оргкомітету:

Прокопенко І. Ф. – радник ректора Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди, академік НАПН України, доктор педагогічних наук, професор

Члени оргкомітету:

Радченко Л. П. – професор кафедри економічної теорії, фінансів і обліку Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди, кандидат економічних наук, доцент

Сідельнікова І. В. – професор кафедри економічної теорії, фінансів і обліку Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди, кандидат економічних наук, доцент

Соляр В. В. – завідувач кафедри економічної теорії, фінансів і обліку Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди, кандидат економічних наук, доцент

Мельникова О. В. – доцент кафедри економічної теорії, фінансів і обліку Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди, кандидат педагогічних наук, доцент

Зайцева П. О. – член Ради молодих учених ХНПУ імені Г.С.Сковороди, здобувач вищої освіти бакалаврського рівня 4 року навчання

*Затверджено редакційно-видавничою радою
Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди
(протокол №5 від 11 травня 2021 р.)*

Тенденції та перспективи розвитку економіки XXI століття очима молоді: матеріали V Міжвузівської студентської наукової конференції (20 травня 2021 р., м. Харків). – Харків: ХНПУ, 2021. – 173 с.

У збірці представлено матеріали V Міжвузівської студентської наукової конференції, присвяченої Дню науки. Дослідження учасників конференції розкривають актуальні проблеми економічної теорії та практики. Розглядаються питання формування сучасної національної економіки в умовах глобалізації, процеси інноваційного розвитку на мікро- та макрорівнях, аспекти оптимізації фінансово-господарської діяльності суб'єктів підприємництва, проблеми інституційно-правового забезпечення й управління розвитком підприємств, економічної освіти.

Матеріали подано в авторській редакції. Відповідальність за зміст публікацій несуть автори та їх наукові керівники.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1 «ПРОБЛЕМИ ТА ІННОВАЦІЙНІ ЧИННИКИ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ».....	6
Бондаренко Я. О. ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ: РЕАЛЬНІСТЬ ТА ПЕРСПЕКТИВИ.....	6
Строгов С. А., Сухов В. М. АНТИКРИЗОВІ ГЕОЕКОНОМІЧНІ ПЕРСПЕКТИВИ РОЗГОРТАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ УКРАЇНИ.....	10
Міжерицький В. А. ІНВЕСТИЦІЇ ТА ІНВЕСТИЦІЙНИЙ КЛІМАТ В СУЧАСНІЙ ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ.....	16
Коновалова А. С. ДИНАМІКА ІНВЕСТИЦІЙ ТА ЗАОЩАДЖЕНЬ В СУЧАСНІЙ ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ.....	20
Мажнікова В. Г. НАПРЯМИ ПОКРАЩЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО КЛІМАТУ В УКРАЇНІ.....	24
Золотухіна Т. В. ОСОБЛИВОСТІ ФІНАНСУВАННЯ ОСВІТНІХ ПОСЛУГ У РОЗВИНЕНИХ КРАЇНАХ.....	29
Алексєєва Н. Р. ПРИЧИНИ ЦИКЛІЧНИХ КОЛИВАНЬ В ЕКОНОМІЦІ.....	33
Нос Д. Ю. МАКРОЕКОНОМІЧНА НЕСТАБІЛЬНІСТЬ ТА СПЕЦИФІКА СУЧАСНОЇ КРИЗИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ.....	38
Гавриленко А. І. БЕЗРОБІТТЯ В УКРАЇНІ - ПРИЧИНИ ТА ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ.....	41
Костюк В. О. ОСОБЛИВОСТІ БЕЗРОБІТТЯ СЕРЕД МОЛОДІ.....	45
Винник Б. Р. ОСОБЛИВОСТІ ТРУДОВОЇ МІГРАЦІЇ УКРАЇНСЬКОЇ РОБОЧОЇ СИЛИ.....	48
Савельєв В. О. ВВП УКРАЇНИ, ЙОГО ДИНАМІКА ТА ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ДОБРОБУТУ НАСЕЛЕННЯ.....	52
Удовиченко Д. О. БЮДЖЕТНО-ПОДАТКОВА ПОЛІТИКА ТА ЇЇ ОСОБЛИВОСТІ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ.....	54
Приваліхіна І. К. ПРИЧИНИ ТА ШЛЯХИ ЗНИЖЕННЯ ТІНІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ.....	58

Міжерицький Владислав Андрійович
ХНПУ імені Г.С. Сковороди, спеціальність «Економіка», група 24-е
Науковий керівник – к.е.н., професор кафедри
економічної теорії, фінансів і обліку Радченко Л.П.

ІНВЕСТИЦІЇ ТА ІНВЕСТИЦІЙНИЙ КЛІМАТ В СУЧАСНІЙ ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ

Сьогодні Україна в час великих перетворень, нестабільності ступає великими кроками до нового етапу економічного розвитку. Процвітання країни в першу чергу залежить від загального добробуту населення, зростання життєвого рівня в країні. На все це значний вплив має інвестиційна привабливість держави для потенційних іноземних інвесторів. А вже від обсягів інвестування та напрямків вкладення капіталу значною мірою залежить розвиток соціально-економічних питань та економіки загалом. Будь-якій державі, яка хоче розвитку та процвітання дана проблема є дуже важливою.

На сьогодні для економічного розвитку нашої держави обсяг внутрішніх фінансових ресурсів є недостатнім. У зв'язку з чим, привабливими стають кошти іноземних інвесторів. Наявність сприятливого інвестиційного клімату забезпечує довіру та впевненість потенційних інвесторів у доцільності та безпечності вкладення фінансових ресурсів у потенційно привабливі об'єкти. Для його підвищення застосовують певні рішення, проте на сьогоднішній день цього не достатньо і клімат інвестицій залишається в негативній площині. Такий стан стримує Україну в модернізації економіки, виходу із системної кризи та зростання життєвого рівня населення.

Економіка України перебуває в складній економічній ситуації, яка зберегла тенденції до погіршення у 2021 році внаслідок продовження агресивної політики Російської Федерації, окупації Криму і військових операцій на сході України.

Питання створення сприятливих умов розвитку бізнес-клімату в Україні залишається одним з найактуальніших.

Обсяг залучених з початку 2020 року прямих іноземних інвестицій (акціонерного капіталу) в економіку України на 1 липня 2020 р. становив 42851,3 млн. дол. США (без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частини зони проведення антитерористичної операції) та в розрахунку на одну особу населення – 1000,5 дол. [1].

У січні-червні 2020 р. в економіку України іноземними інвесторами вкладено 1042,4 млн. дол. та вилучено 351,3 млн. дол. прямих інвестицій (акціонерного капіталу). Зменшення вартості акціонерного капіталу за рахунок переоцінки, утрат та перекласифікації становило 3604,0 млн. дол., у тому числі за рахунок курсової різниці – 3539,3 млн. дол.

У 2020 році інвестиції надходили зі 133 країн світу. Із країн ЄС із початку року внесено 33154,9 млн. дол. інвестицій (77,4% загального обсягу акціонерного капіталу), з інших країн світу – 9696,4 млн. дол. (22,6%) [1].

До десятки основних країн-інвесторів, на які припадає більше 83% загального обсягу прямих інвестицій, входять: Кіпр – 12274,1 млн. дол., Німеччина – 5489,0 млн. дол., Нідерланди – 5108,0 млн. дол., Російська Федерація – 2685,6 млн. дол., Австрія – 2354,3 млн. дол., Велика Британія – 1953,9 млн. дол., Британські Віргінські Острови – 1872,6 млн. дол., Франція – 1539,2 млн. дол., Швейцарія – 1371,2 млн. дол. та Італія – 966,6 млн. дол.

При цьому, обсяг прямих інвестицій (акціонерного капіталу) з України в економіку країн світу на 1 липня 2020 р. становив 6254,4 млн. дол., у т.ч. у країни ЄС – 6015,4 млн. дол. (96,2% загального обсягу), в інші країни світу – 239,0 млн. дол. (3,8%) [1].

Прямі інвестиції з України здійснювались до 46 країн світу, переважна частка яких була спрямована до Кіпру (93,0%).

Вимоги українських прямих інвесторів за борговими інструментами до підприємств прямого інвестування за кордоном на 1 липня 2020 р. становили 218,0 млн.дол.

Загальний обсяг прямих інвестицій (акціонерного капіталу та боргових інструментів) в економіку країн світу становив 6472,4 млн.дол. США.

Індекс інвестиційної привабливості у першій половині 2020 року становив 2,51 бала з 5-ти можливих та продовжує перебувати у негативній площині.

Про це йдеться в результатах дослідження, проведеного Європейською Бізнес Асоціацією разом з юридичною фірмою Василь Кісіль і Партнери.

У попередньому періоді показник індексу становив 2,95 бала.

Настрої генеральних директорів суттєво погіршилися. Так, тільки 4% опитаних вважають інвестиційний клімат сприятливим, тоді як у попередній хвилі таких було 17%. Більшість, а саме 62% вважають поточний інвестиційний клімат несприятливим, а ще 34% – нейтральним", - йдеться в результатах.

Оцінка динаміки бізнес-клімату теж вказує на негативну тенденцію. Так, 55% директорів помітили погіршення інвестиційного клімату порівняно з попередніми 6 місяцями, ще 35% переконані, що умови ведення бізнесу не зазнали змін, і тільки 10% вважають, що вони дещо поліпшились [1].

Серед позитивних моментів, які відзначили бізнес-лідери за останні півроку, - запуск ринку землі, валютна лібералізація, продовження співпраці з МВФ, зниження облікової ставки НБУ, стабільна національна валюта.

До традиційних проблем, що негативно впливають на бізнес-клімат, як-то слабка судова система, відсутність зрушень у боротьбі з корупцією та значний вплив тіньової економіки додалися нові фактори.

Зокрема, впровадження обмежувальних заходів через COVID-19, постійні ротації в складі уряду, як наслідок – політична та економічна нестабільність, підвищення податкового тиску та зміни податкового законодавства, призупинення реформ.

Прогнози щодо наступних півроку також не є надто оптимістичними. Тільки 15% CEO сподіваються на поліпшення інвестиційного клімату впродовж наступних 6 місяців.

Варто зазначити, що у попередній хвилі опитування 41% CEO висловлювали оптимістичні очікування. Майже половина, а саме 44%

вважають, що жодних змін не відбудеться, а ще 41% побоюються, що умови ведення бізнесу в Україні ще більше погіршаться [1].

Отже, в умовах розвитку ринкової економіки одним із загальносвітових показників стабільного розвитку держави та її потенційних можливостей є рівень відкритості економіки та її інвестиційна привабливість. На сьогоднішній день існує багато перешкод для інвестицій потенційних інвесторів. Проте, як свідчать результати опитування, впродовж останнього року відбулася низка позитивних зрушень, помітних для бізнесу. Так, топ-менеджери членських компаній Європейської Бізнес Асоціації відмічають лібералізацію валютного законодавства, відносну стабільність національної валюти та рівня інфляції, реалізацію ефективних методів протидії рейдерству, поживлення економіки та розвиток електронних сервісів, постійний діалог влади з бізнесом. Інвестори приходять у ту країну, де є привабливе середовище для розвитку бізнесу, де є всім зрозумілі і прозорі закони, спрямовані на підтримку бізнесу, де є інфраструктура для розвитку бізнесу.

Список використаних джерел:

1. Індекс інвестиційної привабливості України. ЕВА. 2019. - URL: https://eba.com.ua/wpcontent/uploads/2019/07/Invest_UKR_1_half_2019.pdf (дата звернення 10.04.2021).
2. Кулініч Т.В., Мричко М. А. Інвестиційна привабливість України та можливі шляхи її підвищення у сучасних умовах. Національний університет «Львівська політехніка». 2013. № 1. С. 80–93. URL: <http://ena.lp.edu.ua/bitstream/ntb/23178/1/6-34-40.pdf> (дата звернення: 11.04.2021)